

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت های ویژه

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۱۲۳۳۰

عنوان درس: کارآموزی پرستاری مراقبت های ویژه

دروس پیش نیاز: همزمان با پرستاری مراقبت های ویژه

نوع و تعداد واحد: کارآموزی بالینی، ۱ واحد

نیمسال تحصیلی: اول ۹۸-۹۹

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناس پرستاری ترم ۶

مکان تشکیل کلاس: بیمارستان الزهرا، امین، چمران و نور بخش

زمان کلاس: سه روز اول هفته، ۷:۳۰ تا ۱۲:۳۰

های ICU,CCU و بیمارستان نور و الزهرا بخش دیالیز

زمان حضور در دفتر کار: سه شنبه ها ۱۰-۱۲

مسئول درس: خانم حقیقت

Email: s_haghighat@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۳۹

اساتید درس: آقای دکتر یزدان نیک، آقای ابوطالبی، خانم دکتر اقبالی، خانم دکتر غفاری، خانم حقیقت، خانم خیرالهی، خانم باباشاهی

شرح درس: پرستاران بخش ویژه افراد با تجربه، با سواد علمی بالا و ورزیده ای هستند که از بدحال ترین بیماران با استفاده از وسایل تخصصی، مراقبت های ویژه به عمل می آورند. بنابراین این افراد باید دارای دانش، مهارت و نگرش کافی در کلیه زمینه های پرستاری به ویژه مراقبت تخصصی از سیستم تنفسی و اعصاب و قلب و عروق و کلیه باشند. در این درس تلاش می گردد تا دانشجویان ترم ۶ پرستاری با مفهوم و کلیات مراقبت ویژه، تجهیزات و امکانات بخش های مراقبت ویژه، نحوه بررسی و ارزیابی بیماران بدحال، بیماران با ایست قلبی تنفسی، کمایی و قلبی، کلیوی و اصول علمی اداره و نحوه مراقبت از این بیماران، در بخش های آی سی یو و سی سی یو و دیالیز آشنا می شوند تا در زمان مورد نیاز آنها را بکار گیرند. به دلیل نقش پرستار در کنترل عفونت و سلامت دانشجوی، بر رعایت اصول کنترل عفونت تأکید ویژه ای می گردد. امید است با تمرین تکنیک های پرستاری، تجربه ی بیشتری در انجام پروسیجرها و ارائه ی مراقبت به بیماران کسب نمایند.

هدف کلی درس: هدف از کارآموزی ویژه، آشناسازی و به کار بستن دانش در زمینه بررسی و شناخت بیماران بستری در ICU و CCU و دیالیز ارائه تدابیر درمانی یا مشارکت در اجرای مراقبت بر بالین بیمار بر اساس اولویت نیازها و تشخیص های پرستاری بیمار، تحت نظارت مستقیم مربی و همکار آموزشی بخش ICU و CCU به منظور یادگیری بهتر و دستیابی به مهارت بیشتر با تأکید بیشتر بر رعایت اصول کنترل عفونت، حفظ اصول احتیاطات استاندارد ایمنی و برقراری ارتباط مناسب و آموزش به بیمار بدحال و خانواده های آن ها می باشد.

اهداف رفتاری:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

۱. با بخش، روتین و قوانین بیمارستان آشنا گردد.
۲. اصول مربوط به ارتباط درمانی، کدهای اخلاقی و حرفه ای را در محیط واقعی مورد تجزیه و تحلیل و ارزشیابی قرار دهد.
۳. مددجو را مورد بررسی دقیق پرستاری قرار داده، بر اساس تشخیص های پرستاری و نیازهای مددجو، برنامه مراقبتی را طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید.
۴. روش اجرای مراقبت های عمومی و اختصاصی را تجزیه و تحلیل کرده، مورد ارزشیابی قرار دهد.

۵. اثرات و عوارض دارو درمانی را مورد بررسی قرار دهد.
۶. بر اساس نیازهای آموزشی مددجو و خانواده وی، به آن‌ها آموزش داده و نتیجه آموزش خود را ارزشیابی کند.
۷. با تجهیزات بخش‌های مراقبت ویژه (دستگاه همودیالیز-مانیتور-الکتروشوک-پیس میکر-دستگاه تهویه مکانیکی و...) آشنا شود و نحوه به کارگیری آنها در بالین را بشناسد و اجرا نماید.
۸. با اصول مراقبت ویژه آشنا شده، توانایی مراقبت از بیماران بستری در بخش‌های مراقبت ویژه را به دست آورد.
۹. اصول کنترل عفونت و احتیاطات استاندارد ایمنی را در بخش‌های مراقبت ویژه بشناسد و این اصول را به شکل عملی به کار گیرد.

شیوه کارآموزی:

این درس به صورت یک دوره ۱۵ روزه در سه روز اول هفته، با حضور در بخش‌های ICU، CCU و دیالیز، از ساعت ۷:۳۰ تا ۱۲:۳۰ با انجام مراقبت به صورت عملی بر بالین بیمار بر اساس اهداف اختصاصی و جزئی نوشته شده در هر روز انجام می‌گردد. مراقبت از بیمار به شکل Case method و البته تحت نظارت انجام خواهد شد.

ابزار مورد نیاز تدریس:

- ✚ استفاده از منابع کتابخانه‌ای، پوسترها و گایدلاین‌های نصب شده در بخش یا بیمارستان
- ✚ استفاده از مقالات موجود در مجلات یا سایت‌های معتبر اینترنت
- ✚ وایت برد و ماژیک

روش تدریس:

کار تیمی، نظارت مستقیم بالینی توسط مربی و همکاران آموزشی بخش، انجام راند بالینی، پرسش و پاسخ، نمایش مهارت روی بیمار و نمایش کار با وسایل و تجهیزات، تمرین عملی، ارائه کنفرانس علمی، بحث گروهی، پخش فیلم

تکالیف:

ارائه گزارش پرستاری، ارائه فرایند پرستاری، پیش‌خوانی قبل از حضور در بخش

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ارزیابی دانشجویان در طول دوره و پایان دوره بر اساس محتوای آموزشی به صورت عملی و شفاهی و کتبی در بخش و تکالیف ارائه شده می‌باشد.

بارم	الف) در طول دوره (کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم...)
۸ نمره	۱- فرم ارزیابی اختصاصی
۱ نمره از ۸ نمره ارزیابی اختصاصی	۲- ارائه یک مورد گزارش پرستاری
۲ نمره	۳- ارائه یک مورد فرایند پرستاری از بیمار مراقبت شده
۲ نمره	۴- آزمون DOPS
بارم	ب) پایان دوره:
۴ نمره	۱- فرم ارزیابی عمومی (مقررات و رفتار حرفه‌ای)
۲ نمره	۲- معاینات و تفسیر آزمایشات
۲ نمره	۳- آزمون پایانی
	۴- کاربرد خلاقیت، گزارش موارد و ارائه مطالب جدید (می‌توانید پس از تشخیص نیاز آموزشی بیمار، نیاز بخش و ... بنا به سلیقه و ابتکار خود، هر گونه اقدامی اعم از تهیه پمفلت، بوکت آموزشی و ... را انجام بدهید): تا ۲ نمره مازاد بر نمره کل

سیاست‌ها و قوانین دوره:

- ۱- دانشجو موظف است رأس ساعات گفته شده بالا در محل کارآموزی حضور یابد.
- ۲- رعایت ظاهر آراسته و یونیفرم مناسب (آقایان روپوش سفید، شلوار مشکی یا صورمه‌ای، کفش سفید یا مشکی. خانم‌ها: روپوش سفید، شلوار و مقنعه مشکی یا صورمه‌ای، کفش سفید یا مشکی). در صورت استفاده از زیورآلات، داشتن آرایش، ناخن بلند و استفاده از لاک ناخن دانشجو حق ورود به بخش را ندارد.

- ۳- همراه داشتن خودکارهای آبی، قرمز، مداد، پاک کن، دفتر یادداشت، قیچی و گارو
- ۴- نصب اتیکت
- ۵- تلفن همراه در طول مدت کارآموزی بایستی خاموش باشد.
- ۶- خروج از بخش و بیمارستان در شرایط خاص فقط در صورت کسب مجوز از مربی صورت گیرد.
- ۷- تکالیف درخواست شده به موقع ارائه گردد.
- ۸- حضور مرتب و به موقع دانشجوی در بخش و در صورت عدم حضور منظم در بخش مشمول مقررات زیر خواهد شد:
- در صورت غیبت غیر مجاز بیش از یک دهم، نمره کارآموزی صفر خواهد شد.
  - در صورت غیبت مجاز بیش از یک دهم، کارآموزی حذف می شود.
  - استراحت بین کارآموزی حداکثر به مدت ۳۰ دقیقه و حتی الامکان از ساعت ۱۰ صبح صورت بگیرد.
- مربی مجاز است از حضور دانشجویانی که با تاخیر بیش از ۱۰ دقیقه در کارورزی حاضر می شوند جلوگیری بعمل آورده و در صورت خروج زودتر از موعد از بخش غایب محسوب خواهد شد.

References:

1. Urden L D, Stacy K M, Lough M E(2014). Critical Care Nursing Diagnosis and Management.
2. Morton PatricaGonce, Fontaine DorrieK(2013). Critical care nursing A Holistic Approach
3. Suzanne M B, Marianne C (2010). AACN essentials of critical care nursing
4. Woods, Susan L. Froelicher, Erica .Motzer, Underhill. Cardiac Nusing. Lippincott.2013

۵. گایدلاین احیای ۲۰۱۵، AHA

۶. نیکروان مفرد م، شیری ح. کاملترین مرجع اصول مراقبت های ویژه در ICU، CCU و دیالیز، تهران: نور دانش. ۱۳۹۲.
۷. اسدی نوقایی ا، بسام پور ش، ذوالفقاری م. مراقبت های پرستاری ویژه (ICU، CCU) و دیالیز: تهران: نشر سامی، ۱۳۹۰.
۸. ال مارینو پ. کتاب جامع ICU، ترجمه سامی پوران، تهران: نشر بشری، ۱۳۸۸.
۹. نیک روان مفرد م. اصول مانیتورینگ همودینامیک و اکسیژناسیون، تهران: نور دانش، ۱۳۸۱.

:Online Data Bases

۱۰. آدرس پایگاه های اینترنتی مربوط: کلیه پایگاه های داده و مجلات الکترونیک موجود در سایت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به آدرس:
<http://lib.mui.ac.ir/fa/Digitallibrary>

اهداف رفتاری مورد انتظار در ICU:

اهداف رفتاری	تاریخ
<p style="text-align: center;">آشنایی با بخش ICU:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. بخش ICU را با استاندارد مقایسه نماید. ۲. با قوانین و مقررات بخش آشنا شود و آن ها به کار بندد. ۳. با اصول کنترل عفونت در بخش آشنا شود و آن ها را به کار بندد. ۴. برقراری ارتباط صحیح با پرسنل بخش و بیمار و خانواده آن ها تمرین نماید. ۵. بیمار بد حال را بشناسد. ۶. لیستی از وسایل و تجهیزات موجود در بخش تهیه نماید و تجهیزات و وسایل جدید را مشخص نماید. ۷. با فلو شیت و فلو چارت بیماران بخش ICU آشنا شود و نحوه تکمیل اطلاعات بیمار و گزارش نویسی را فرا گرفته و انجام دهد. 	روز اول
<p style="text-align: center;">مراقبتهای عمومی و تخصصی بیماران با افت سطح هوشیاری:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. سطح هوشیاری بیمار را به شکل کیفی و کمی تعیین نماید. ۲. مردمک های بیمار (واکنش به نور، سایز و تقارن) را معاینه کند. ۳. فشار کاف لوله داخل تراشه و تراکتوستومی را اندازه گیری و در محدوده نرمال تنظیم نماید. ۴. بیمار کمای را از نظر بی قراری و میزان سدیشن با استفاده از مقیاس RASS بررسی کند. ۵. مراقبت های لازم از پوست، چشم و دهان بیمار را به شکل اصولی انجام دهد. ۶. تغذیه لوله ای و پرترال بیماران بد حال را به شکل اصولی انجام دهد. ۷. مراقبت های لازم جهت جلوگیری از عفونت ادراری را به کار بندد. ۸. با اقدامات لازم جهت پیشگیری از DVT آشنا شود و به کار بندد. ۹. حمایت از سیستم عضلانی-اسکلتی را برای جلوگیری از بروز عوارض بشناسد و به کار بندد. 	روز دوم
<p style="text-align: center;">تفسیر گازهای خون شریانی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. نتیجه آزمایش آنالیز گاز خون شریانی بیمار را به درستی تفسیر نماید. ۲. نمونه خون شریانی را به درستی اخذ و ارسال نماید. 	روز سوم
<p style="text-align: center;">تهویه مکانیکی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. با اجزای ونتیلاتور آشنا شود. ۲. کار با دستگاه ۸۴۰ و مدها، آلارم ها و اطلاعات بیمار را بر روی دستگاه بشناسد و تفسیر کند. ۳. طبق دستور ونتیلاتور را برای بیمار ست کند و ستینگ موجود را با پرونده و کاردکس و فلو شیت چک کند. 	روز چهارم
<p style="text-align: center;">ادامه کار با ونتیلاتور و جداسازی از تهویه مکانیکی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. به تمرین بیشتر مباحث جلسه گذشته در خصوص کار با ونتیلاتور پرداخته و سوالات و اشکالات را بیان و مرتفع سازد. ۲. برای مدیریت و بررسی میزان بهبودی سیستم تنفسی بیمار، ارتباط بین نتایج ABG، معاینه سیستم تنفسی و اطلاعات وضعیت تنفسی بیمار بر روی ونتیلاتور را با هم و با روز های قبلی بیمار مقایسه و توضیح دهد. ۳. کار با دستگاه رافائل یا C2، فلوسنسور و کاربرد آن را شناخته و تست های اپراتوری را انجام دهد. ۴. شرایط لازم برای جداسازی بیمار را توضیح دهد. ۵. مدهای به کار گرفته برای این امر را بداند و به کار گیرد. 	روز پنجم
<p style="text-align: center;">مانیتورینگ وضعیت همودینامیک و تمرین و رفع اشکال مراقبت های فرا گرفته شده:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. موارد استفاده از کاتتر ورید مرکزی را بداند و برشمرد. ۲. مراقبت های لازم از کاتتر ورید مرکزی را عملی انجام دهد. ۳. قادر به اندازه گیری فشار ورید مرکزی باشد. ۴. ارزیابی نهایی دوره 	روز ششم

اهداف رفتاری مورد انتظار در CCU:

تاریخ	اهداف رفتاری
روز اول	<p>آشنایی با بخش CCU:</p> <p>۱- قوانین و ضوابط کارآموزی، کدهای اخلاقی و رفتاری در بالین و کد پوشش دانشجویان پرستاری در کتابچه مربوطه را مطالعه نموده و به آن‌ها پایبند باشد و قوانین را رعایت نماید.</p> <p>علائم حیاتی و پایش وضعیت همودینامیک و معاینه قلبی - عروقی:</p> <p>۲- در مورد ضرورت و اهمیت کنترل علائم حیاتی و پایش وضعیت همودینامیک در بیماران قلبی، اصول اندازه‌گیری و تفسیر صحیح تغییرات علائم حیاتی مطالعه نماید.</p> <p>۳- عملکرد استاد بالینی در بررسی ریتم قلبی و اندازه‌گیری و تفسیر علائم حیاتی را دقیقاً مشاهده نماید.</p> <p>۴- ریتم قلبی و اندازه‌گیری و پایش علائم حیاتی را انجام و دقیق ثبت نماید.</p> <p>۵- معاینه قلبی - عروقی بر روی بیمار با رعایت تمام اصول یک معاینه فیزیکی صحیح و ایمن (با کمک استاد و به طور مستقل) انجام دهد.</p> <p>۶- تست‌های آزمایشگاهی و پاراکلیک اختصاصی قلب را بشناسد و قادر به تفسیر آن بر اساس شرایط بالینی بیمار باشد.</p>
روز دوم	<p>بررسی ریتم‌های طبیعی و غیر طبیعی قلبی و اصول مراقبت پرستاری در دیس ریتمی‌ها:</p> <p>۱- نوار قلب در بیماران مبتلا به دیس ریتمی‌های قلبی را تفسیر و مداخلات پرستاری مربوطه (با کمک استاد و به صورت نیمه مستقل) را اجرا نماید.</p> <p>۲- دیس ریتمی‌های خطرناک قلبی را از روی نوار قلب تشخیص دهد و مداخلات فوری پرستاری در آنها را توضیح دهد.</p> <p>۳- نوار قلب در بیماران مبتلا به بلوک‌های قلبی را بشناسد و مداخلات پرستاری مربوطه (با کمک استاد و به صورت نیمه مستقل) اجرا نماید.</p>
روز سوم	<p>اصول مراقبت و مداخلات پرستاری در آنژین و MI</p> <p>۱- حداقل ۲ مورد نوار قلب بیماران مبتلا به آنژین صدری و سکنه قلبی را تفسیر نماید.</p> <p>۲- مداخلات پرستاری در بیماران مبتلا به آنژین و سکنه قلبی را با کمک اجرا نماید.</p> <p>۳- در اجرای ترومبولیتیک تراپی برای بیماران سکنه قلبی همکاری نماید و اصول مراقبت از بیمار در ترومبولیتیک تراپی را بشناسد و اجرا نماید.</p> <p>۴- آمادگی‌های لازم جهت انجام PCI را بشناسد و بیمار را برای انجام PCI آماده نماید و قادر به انجام مراقبت پس از انجام PCI باشد.</p> <p>۵- گام‌های مدیریت درد فکسه سینه را در یک بیمار آنژین صدری و سکنه قلبی اجرا نماید.</p>
روز چهارم	<p>اصول دارو درمانی در بیماران قلبی</p> <p>۱- در راند دارویی و آشنایی با دسته داروهای قلبی و مکانیسم اثر و شکل دارو و موارد استفاده شرکت فعال داشته باشد.</p> <p>۱- کارت دارویی را به شکل صحیح بنویسد و داروها را بدون اشتباه اجرا نماید و بیمار از نظر مراقبت‌ها و عوارض دارویی درمورد تک تک داروها ارزیابی نماید.</p> <p>آموزش به بیمار و خانواده</p> <p>۱- در مورد محتوای آموزش به بیمار با توجه به بیماریهای رایج در بخش مطالعه نموده و نیازهای آموزشی بیمار را تعیین و اولویت بندی نماید.</p> <p>۲- برنامه آموزشی مبتنی بر نیازهای آموزشی بیمار تنظیم و اجرا نماید و میزان پوشش داده شدن نیازهای آموزشی بیمار را ارزیابی نماید.</p> <p>۳- پمفلت آموزشی مبتنی بر نیازهای آموزشی بیماران مبتلا به بیماریهای رایج بخش تهیه نماید.</p>
روز پنجم	<p>مراقبت‌های اختصاصی و عمومی در بخش CCU</p> <p>۱- مراقبت‌های پرستاری از بیمار تحت درمان با پیس میکر را می‌شناسد و با کمک استاد اجرا می‌کند.</p> <p>۲- اصول انجام احیای قلبی ریوی پیشرفته را بر اساس آخرین پروتکل می‌شناسد و توضیح می‌دهد.</p> <p>۳- دیس ریتمی‌های خطرناک نیازمند احیای قلبی ریوی را می‌شناسد و بر روی نوار قلب و مانیتور تشخیص بدهد (با کمک استاد).</p> <p>۴- کارکردن با دستگاه DC شوک بشناسد و بتواند دستگاه را از نظر عملکرد صحیح چک می‌نماید.</p> <p>۵- بتواند با تیم احیای قلبی ریوی در بخش همکاری نماید.</p>
روز ششم	<p>مرور مطالب روزهای قبل، رفع اشکال</p> <p>آزمون نهایی دوره</p>

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش همودیالیز:

اهداف رفتاری	تاریخ
<p style="text-align: right;">آشنایی با بخش دیالیز:</p> <p>۱. بخش دیالیز را با استاندارد مقایسه نماید.</p> <p>۲. با قوانین و مقررات بخش آشنا شود و آن ها به کار بندد.</p> <p>۳. با اصول کنترل عفونت در بخش آشنا شود و آن ها را به کار بندد.</p> <p>۴. برقراری ارتباط صحیح با پرسنل بخش و بیمار و خانواده آن ها تمرین نماید.</p> <p>۵. لیستی از وسایل و تجهیزات موجود در بخش تهیه نماید و تجهیزات و وسایل جدید را مشخص نماید.</p> <p>۶. با فلو شیت و فلو چارت بیماران بخش دیالیز آشنا شود و نحوه تکمیل اطلاعات بیمار و گزارش نویسی را فرا گرفته و انجام دهد.</p>	<p>روز اول</p>
<p style="text-align: right;">مراقبتهای عمومی و تخصصی بیماران تحت درمان با دیالیز:</p> <p>۷. بیمار را جهت انجام جلسه دیالیز پذیرش نماید.</p> <p>۸. وزن خشک و اضافه وزن بیمار را قبل و بعد از دیالیز تعیین نماید.</p> <p>۹. علائم حیاتی قبل، حین و بعد کنترل کند.</p> <p>۱۰. آزمایشات ماهانه، شش ماهه و سالانه بیماران تحت درمان با دیالیز را بشناسد و نمونه خون را اخذ کند.</p>	<p>روز دوم</p>
<p style="text-align: right;">آماده سازی دستگاه همودیالیز:</p> <p>۱۱. با اجزای دستگاه همودیالیز و سیستم RO آشنا شود.</p> <p>۱۲. کار با دستگاه فرزنیوس F، آلارم ها و اطلاعات بیمار را بر روی دستگاه بشناسد و تفسیر کند.</p> <p>۱۳. طبق دستور دستگاه همودیالیز را برای بیمار ست و پریم کند و ستینگ موجود را با پرونده و کاردکس و فلو شیت چک کند.</p> <p>۱۴. به تمرین بیشتر مباحث جلسه گذشته در خصوص کار با دستگاه همودیالیز پرداخته و سوالات و اشکالات را بیان و مرتفع سازد.</p> <p>۱۵. نحوه اداره عوارض حین دیالیز از قبیل هایپر تنشن، هایپوتنشن، اسپاسم، سندرم عدم تعادل و ... را توضیح دهد.</p> <p>۱۶. نحوه مراقبت از روشهای دستیابی به عروق (شالدون موقت و دائم)، فیستول و گرفت را اجرا نماید.</p>	<p>روز سوم</p>